

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Kriminalitet
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Skov, Oliver Boserup m.fl. ”Fra drengestreger til bandekrig – perspektiver på kriminalitet (i-bog)”. Kap. 1 (Hvad er kriminalitet), Kap. 2 (Hvorfor bliver man kriminel?), Kap. 4 (Hvorfor bliver man bandemedlem?), Kap. 7 (Hvorfor straffe staten kriminelle?) og Kap. 8 (Kriminalitet – Hvad siger politikerne?)</p> <p><u>Supplerende materiale:</u></p> <p>Dr.dk (2024). ”Exit bandeliv”. https://www.dr.dk/drtv/se/exit-bandeliv_-livsfarligt-faellesskab_498258</p> <p>Dr.dk. ”Skal politiet have ansigtsgenkendelse?”. https://www.youtube.com/watch?v=UY89w4-78o0</p> <p>Dr.dk. ”Hvorfor vil USA efterligne Danmark?”. https://www.youtube.com/watch?v=uLYx6bYUIHQ</p> <p>Dr.dk. ” Hvordan straffer vi drab i Danmark?”. https://www.youtube.com/watch?v=ra_ktNE_bII</p> <p>Dr.dk. ”Hjemmerøver og møbelbygger: Har Mikkel det for let?”. https://www.youtube.com/watch?v=QWfLSFhN04E</p> <p>Dr.dk. ”Hvorfor giver Kina sine borgere point?”. https://www.youtube.com/watch?v=tdXU0vFdoKM</p> <p>Dr.dk (2022). ”Indefra med Anders Agger – buret inde på 8 kvm.” https://www.dr.dk/drtv/se/indefra-med-anders-agger_-buret-inde-paa-8-kvm_357558.</p> <p>Danmarks statistik. Diverse statistiske undersøgelser.</p> <p>Jyllands-Posten (maj 2024). "Forbud vil næppe svække Bandidos' evne til at hverve medlemmer, mener ekspert"</p>
Omfang	Ca. 40 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Identitetsdannelse og socialisering- Social differentiering - herunder køn

	<p>Forløbets særlige fokuspunkter:</p> <p>Hvorfor bliver man kriminel? – årsager til kriminalitet. Til at undersøge, belyse denne problemstilling anvendtes følgende teorier, modeller: Robert Merton, Sutherland, Hirschi og SNAP-modellen</p> <p>Med udgangspunkt i tv-udsendelsen ”Kriminelt – farvel til bandelivet” har kursisterne undersøgt, hvad der ligger til grund for bandemedlemskab - hvorfor bandemedlem? Til at undersøge dette anvendtes Maffesoli og Axel Honneth.</p> <p>Med Immanuel Kant og Utilitarisme har kursisterne diskuteret hvordan staten straffer kriminelle. Den retfærdige straf versus den nyttige straf. Herunder inddragelse af de politiske partier og deres holdning til straf – værdipolitik.</p> <p>Faglige mål i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none">• Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå• Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige virkelighedsnære problemstillinger.• Sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre• Demonstrere viden om fagets identitet og metoder• Påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller.
Væsentligste arbejdsformer	<p>Til at afslutte forløbet har kursisterne udarbejdet en synopsis med efterfølgende mundtlig fremlæggelse. Udarbejdet synopsis via inddragelse af følgende bilag:</p> <p>Bilag 1: ”Danmarks Statistik”</p> <p>Bilag 2: ”Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. ”Kriminalitet - Kriminalitet blandt unge og mindreårige”.</p> <p>Bilag 3: ”Hvad ved vi om unge i bander (uddrag)?”</p> <p>Bilag 4: ”Forbud vil næppe svække Bandidos’ evne til at hverve medlemmer, mener ekspert”</p> <p>Bilag 5: ”Retspolitik er subjektivt”</p> <p>Tillige pararbejde, gruppearbejde, matrixgrupper og ekskursion til ”Retten i Kolding”, informationssøgning.</p> <p>Anvendelser af samfundsfaglige metoder herunder omregning af absolutte tal til relative tal.</p>

Titel 2	Dansk politik, EU og populisme
Indhold	<p><u>Kernestof:</u> Breindahl, J. & Blinkenberg, K. (2024). Samfundsfag til hf. Systime. https://samfundsfagtilhf.systime.dk 22. Parti- og vælgeradfærd, 21. Fordelingspolitik og værdipolitik, 23. Molins model, 24.4 Populisme - folkets sande stemme eller et demokratisk problem?, 25. Politiske beslutninger i EU.</p> <p>Matthiesen, T., Skov, O. B. & Bjørnstrup, V. (2026). SAMF PÅ B. Columbus. https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk ”Hvilke seekings er partierne domineret af?”, ”6.4 Minerva-modellen – er der vendt op og ned på den politiske skala?”, 6.3 Vælgeradfærd – forandringer i vælgernes politiske opførsel.</p> <p>Jensby, J. G., Pedersen, A. E. & Brøndum, P. (2026). POLITIKBOGEN. Columbus. https://politikbogen.ibog.forlagetcolumbus.dk 6.1 Hvem er vælgerne, og er der forskellige typer af vælgere?, 6.2 Hvad handler den klassiske sociologiske vælgeradfærdsteori om?, 10.4 Hvad er regeringens rolle i styringskæden?</p> <p>Jensen, M. D. & Nielsen, J. H. (2011). EUropa på vej. Systime. https://europapaavej.systime.dk ”Hvad er demokrati?”</p> <p><u>Supplerende materiale:</u></p> <p>Dr.dk (feb. 2026). ”Pludselig er formueskat det varmeste emne i valgkampen - sådan er det gået i Norge”</p> <p>Dr.dk (november 2025). ”Årtiers greb om København er forsvundet - og det er der især to grunde til.”</p> <p>Dr.dk (forår 2026). ”Valget med Clement”. https://www.dr.dk/drtv/se/valget-med-clement-ved-vaelgerne-hvad-de-faar_584123</p> <p>EU.dk. ”Borgerinitiativ”. https://www.eu.dk/da/borger-i-eu/borgerinitiativ</p> <p>Fagbevægelsens Hovedorganisation (feb. 2026). ”En stor del af befolkningen bakker op om en formueskat.”</p> <p>Nyheder.tv2.dk (2024). ”Ny viden om folketingsvalget 2022 – "det er helt vildt," siger valgforsker.”</p>

	<p>Surveybanken.dk ”Bopæl, alder, uddannelsesniveau og holdning til, om indvandring udgør en alvorlig trussel mod den danske kultur. 2019.”</p>
Omfang	50 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof i forløbet har været følgende:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Vælgeradfærd2. Social differentiering og kulturelle mønstre3. Politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd4. Magtbegreber og demokratiopfattelser5. Politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU. <p>Særlige fokuspunkter: I forløbet har kursisterne arbejdet med partiernes politiske standpunkter og herunder placerer partierne ift. fordelings- og værdipolitik. Tillige set på hvorledes partityperne har ændret sig fra klassepartier til catch-all-parti; og hvad begrundelsen er for dette skiftet.</p> <p>Endvidere fokus i dette forløb været hhv. partiadfærd og vælgeradfærd. Med hensyn til partiadfærd har vi anvendt Downs teori, Molins model og Kaare Strøm.</p> <p>I forhold til vælgeradfærd har eleverne haft fokus på hvorfor man er gået fra class-voting til issue-voting - herunder ”nærhedsmodellen” og ”retningsmodellen”. Endvidere haft fokus på Rational Choice teorien, Den sociologisk model/Minerva-modellen og hvilke faktorer der ligger til grund for danskernes stemmeafgivelse.</p> <p>Derudover har forløbet fokus på EU’s indflydelse på dansk politik – suverænitetsafgivelse, forordninger, direktiver. Hvorledes magtens tredeling gør sig gældende ift. Danmark og EU og herunder EU’s væsentlige institutioner.</p> <p>Faglige mål i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none">- Anvende viden, begreber, og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger- Undersøge og dokumentere et politikområde herunder betydning af EU- Demonstrere viden om fagets identitet og metoder- Påvise faglige sammenhænge
Væsentligste arbejdsformer	Pararbejde, gruppearbejde, arbejdet med samfundsfaglige metoder. Herunder del-

	taget i valgdebatter ifbm. Kommunalvalg og folketingsvalget.
--	--

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 3	Velfærd og økonomi
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Breindahl, J. & Blinkenberg, K. (2024). Samfundsfag til hf. Systime. https://samfundsfagtilhf.systime.dk</p> <p>27. Velfærdsmodeller, 28. Velfærdssamfundets udfordringer, 29. Den danske model på arbejdsmarkedet, 30. Reformen, nedskæringer og konkurrencestaten, 31. Hvad kendetegner en god samfundsøkonomi?, 32.4 Hvorfor opstår inflation?, 33. Hvordan hænger en samfundsøkonomi sammen?, 34. Økonomisk politik, 36. Økonomisk globalisering – EU, frihandel og protektionisme.</p> <p><u>Supplerende materiale:</u></p> <p>Jyllands-Posten (den 6. oktober 2025). ”Dansk økonomi trodser ulmende europæisk krise med overlegen kraftpræstation”.</p> <p>Jyllands-Posten (den 23. januar 2026). ”Nyhed: Danmark lander det største overskud i EU”.</p> <p>Jyllands-Posten (den 24. januar 2026). ”Regeringen vil give op mod 5.000 kr. til børnefamilier”.</p> <p>Altinget.dk. ”Enhedslisten og 3F: EU's endeløse frie bevægelighed udfordrer et ordentligt marked for lønmodtagere.”</p> <p>Diverse statistiske undersøgelser fra Danmarks Statistik</p>
Omfang	35 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof (jf. læreplan):</p> <ul style="list-style-type: none">- Politiske ideologier- Velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund- Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål, herunder bæredygtig udvikling og økonomisk styring nationalt.- Globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold. <p>I forløbet har kursisterne arbejdet med følgende temaer:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ideologier og velfærdsmodeller/velfærdstrekant2. Interne udfordringer - med fokus på den demografiske udvikling, oprustning af forsvaret, individualiserings- og forventningsklemme og hvilke løsninger herpå via inddragelse velfærdstrekanten.3. Globalisering (eksterne udfordringer)4. Flexicurity-modellen

	<ol style="list-style-type: none">5. EU og den frie bevægelighed med hovedfokus hvorvidt den danske velfærdsmodel/velfærdsydelse kommer under pres grundet den frie bevægelighed.6. Økonomi - med hovedfokus på finanspolitik og pengepolitik7. Konkurrencestaten - herunder arbejdsmarkedspolitik, strukturpolitik, opkvalificerings- og strammingsstrategi, konkurrenceevne.8. Hvilke årsager til den stigende inflation. <p>Faglige mål i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none">- Undersøge og dokumentere et politikerområde, herunder betydning af EU og globale forhold- Undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsning herpå.- Demonstrere viden og fagets identitet og metoder- På et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdet med fagets metoder. Anvendt forskellige arbejdsformer. Til sidst afsluttes med udarbejdelse af synopsis med følgende bilag:</p> <p>Bilag 1: Jyllands-Posten (aug. 2023). "Økonomiprofessor: Velfærdsmodellen brister, når nye generationer glemmer deres pligt."</p> <p>Bilag 2: Berlingske (januar 2025). Topøkonomer: Hårde tiltag skal i brug for at skaffe flere milliarder til Forsvaret. Det er nogle »kæmpe tal (uddrag)«</p> <p>Bilag 3: Kl.dk (downloadet maj 2025). "Den demografiske udvikling"</p> <p>Bilag 4: debatindlæg af Pelle Dragsted: "Mangel på arbejdskraft er en god nyhed for lønmodtagerne".</p> <p>Bilag 5: Debatindlæg af Anders Borup Christensen. "Vi skal fortsat lave reformer, der øger arbejdsudbuddet - det er rettidig omhu (uddrag)"</p>

Titel 4	Social og økonomisk ulighed
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Brøndum, Peter & Jakob Glenstrup Jensby. "Ulighedens mange ansigter - perspektiver på social ulighed (i-bog)". Forlag: Columbus. Kapitel 2: Absolut og relativ fattigdom; 2.1: Absolut fattigdom; 2.2: Relativ fattigdom - indkomstmetoden; 5.2: Funkti-</p>

	<p>onalistisk teori - hvorfor ulighed?; 6.1: SFI's socialgruppeinddeling.</p> <p>Skov, Oliver Boserup m.fl. "Samf på B" (i-bog). Forlag: Columbus. Kap. 3.1 (Social ulighed – er alle lige i Danmark?), Kap. 5.1 (Politiske ideologier), kap. 5.2 (velfærdsmodeller), kap. 7.3 (Gini koefficient).</p> <p><u>Supplerende materiale:</u></p> <p>Cepos.dk (2024). "Danmark har den 8. laveste ulighed blandt OECD-landene".</p> <p>Cepos.dk (2019). "Danmarks Statistik politiserer debatten om fattigdom, og egentlig er det slet ikke nødvendigt med en fattigdomsgrænse."</p> <p>Jyllands-Posten (juli 2025). "Når flere køber sig foran i køen, kan det blive dyrere for alle."</p> <p>Jyllands-Posten (juni 2024). "Tilliden er væk: Sundhedsvæsenets fallit har skabt amerikanske tilstande".</p> <p>Dr.dk. "En syg forskel".</p> <p>Liberal Alliance. "Ligestilling og kønskvoter". https://www.liberalalliance.dk/politik/ligestilling/koenskvoter/</p>
Omfang	35 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Identitetsdannelse og socialisering- Social differentiering - herunder køn- Velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund <p>Føreløbet startede ud med fokus på de politiske ideologier/politiske grundholdninger og kunne identificere hvilken ideologi der gemmer sig bag de forskellige politiske udsagn.</p> <p>Herefter fokus på velfærdsmodeller og velfærdstrekant og hvilken ideologi der ligger til grund for den enkelte velfærdsmodel. Herunder foretaget sammenligninger mellem forskellige lande ift. skattryk, offentlige ydelser etc. Tillige er gini-koefficient medtaget til at beskrive ulighed i et samfund og hvilke fordele og ulemper ift. benyttelse af gini-koefficient.</p> <p>Endvidere har vi i føreløbet stillet spørgsmålet: Hvorfor ulighed? Til at forklare, beskrive har kursisterne skulle anvende Pierre Bourdieu, Anthony Giddens, den funktionalistiske teori, Karl Marx og John Rawls.</p>

	<p>Desuden arbejdet med relativ og absolut fattigdom, fattigdomsgrænse og den samfunds-faglige metode.</p> <p>Faglige mål i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none">• Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå• Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige virkelighedsnære problemstillinger.• Sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre• Demonstrere viden om fagets identitet og metoder• Påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller.
Væsentligste arbejdsformer	<p>Variierende arbejdsformer med henblik på at træne de faglige mål. Forløbet afsluttes med synopsis-træning på grundlag af følgende materiale:</p> <p>Bilag 1: Politiken (13. november 2020). ”Rapport viser klart: Akademikerbørn trives bedst”.</p> <p>Bilag 2: Jyllands-Posten (aug. 2020). ”Ekspert: Polarisering har stor betydning”.</p> <p>Bilag 3: Altinget.dk (7. november 2019). ”Der vil heldigvis altid være ulighed i Danmark”</p> <p>Bilag 4: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2020). ”Din klasse følger dig gennem livet.”</p> <p>Bilag 5: World Economic Forum (januar 2020). “The global social mobility report 2020”.</p>

